

DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto: 09-10-2013	
Šifra:	
Povezava:	
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratica:	

Študentska organizacija Slovenije

Dunajska 51
1000 Ljubljana
info@studentska-org.si

Državni svet Republike Slovenije**Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide**

Šubičeva ulica 4
1000 Ljubljana

Ljubljana, 9. oktober 2013

Zadeva: Predlogi amandmajev Študentske organizacije Slovenije na Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ – M; EPA 1497 - VI)

Spoštovani,

Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide bo v četrtek, 10. oktobra na 3. Izredni seji obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ – M; EPA 1497 - VI). V Študentski organizaciji Slovenije (ŠOS) ugotavljamo, da zakon ni bil usklajen s predstavniki študentov, čeprav močno učinkuje ravno na mlade v Republiki Sloveniji. Zato želimo na Komisiji Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide predstaviti naše stališče.

Predlog zakona v 8. členu močno povečuje finančno obremenitev za študente podiplomskega študija oziroma tiste, ki so starejši od 26 let. Sprememba osnove za plačevanje obveznega zdravstvenega zavarovanja od zaimčene plače k povprečni bruto plači. Naj poudarimo, da se ŠOS že od leta 2008 zavzema, da mora obvezno zdravstveno zavarovanje omogočiti šolajočim osebam zdravstveno zavarovanje kot družinskega člana do konca šolanja na terciarni ravni. Sprememba zakonodaje v letu 2008, v katerem je obvezno zdravstveno zavarovanje zagotovljeno zavarovancem, ki so zavarovani kot družinski člani do dopolnjenega 26. leta starosti je napravila resno kršitev enakopravnosti na podlagi statusa in do študentov diskriminatorna glede na sledeče točke:

1. Diskriminacija glede na visokošolski program

Visokošolski programi na različnih visokošolskih zavodih ne trajajo enako dolgo. Nekateri programi so tudi po izvedeni bolonjski reformi ostali petletni ali celo daljši. Gre za t.i. regulirane poklice, npr. arhitektura, veterina, medicina, dentalna medicina.

Še posebej v primeru medicine in dentalne medicine traja študij 6 let. S pripadajočim absolventskim stažem tako študent v okviru svojih pravic lahko študira 7 let. Kljub temu so prav študentje medicine tisti, ki po podatkih Univerze v Ljubljani študirajo relativno najhitreje ni je njihov povprečni čas študija nekaj čez 7 let.

V primeru, da se študent v starosti 19 let vpiše na študij medicine, ga bo predvidoma končal pri svojih 26-ih letih. Če je rojen v začetku leta, bo torej za takega študenta obvezno plačati zdravstveno zavarovanje kljub temu, da ni niti ponavljal, niti prekinil študija in ob dejstvu, da je svoje obveznosti opravljal redno ter nad povprečjem.

Nerazumljivo je, da je zakonodajalec popolnoma prezrl študente teh študijskih programov in jih tako postavil v neenakopraven položaj s tistimi študenti, ki so se odločili za enega od drugih visokošolskih programov.

2. Diskriminacija glede na osebne okoliščine

Posameznik lahko prekine študij zaradi osebnih okoliščin, na katere nima vpliva. Razlogi so lahko precej različni – od kronične bolezni ali poškodbe, težkih socialnih razmer, družinskih razmer, materinstva/očetovstva, izgube štipendije, itd. Študij lahko ponavlja ali zamrzne – te pravice ima zagotovljene. Pravico ima tudi enkrat zamenjati študijski program, v kolikor opusti sedanjí študij iz subjektivnih ali objektivnih razlogov.

Taki študentje so zaradi zgoraj naštetih in drugih osebnih okoliščin diskriminirani in postavljeni v neenakopraven položaj s tistimi, ki so sicer imeli (optimalne) pogoje za študij, so zdravi, materialno in bivanjsko preskrbljeni.

Zakonodajalec ni predvidel zgoraj naštetih okoliščin, ki jih sicer nekateri drugi zakoni jasno navajajo.

3. Diskriminacija glede na starost ob začetku študija

Študent lahko začne svoj študij leto ali dve kasneje kot njegovi vrstniki. Okoliščine so lahko ponovno različne in nepredvidljive – od bolezni in poškodb, socialno-materialnih razmer ipd. pa do neuspešnega kandidiranja na želeni visokošolski program.

Primer: v kolikor se dijak v 1. letniku srednje šole hudo poškoduje, bo morda ponavljal letnik (daljša hospitalizacija, rehabilitacija). Čez leta se bo tako vpisal s svojimi 20-imi ali 21-imi leti na študij arhitekture, kjer bo redno študiral s povprečno oceno 10, vpisal absolventski status ter napisal diplomu kot najboljši študent fakultete. Kljub temu si bo moral plačevati zdravstveno zavarovanje ob koncu študija sam.

Krivično je, da bi moral tak študent »tako ali tako že končati do 26. leta« svoj študij, kot se je zagovarjalo Ministrstvo za zdravje.

Predstavniki študentov predlagamo, da Državni zbor v luči sedanjih sprememb v ZZVZZ popravi tudi trenutno anomalijo in odpravi plačevanje obveznega zdravstvenega zavarovanja za študente, starejše od 26 let s spremembo 22. člena ZZVZZ in s tem povrne ureditev zdravstvenega zavarovanja v predhodno obliko, kjer je zavarovanje študenta vezano na status študenta.

Poleg tega trenutni predlog nevzdržno povečuje obremenitev za obvezno zavarovanje mladim, ki zaradi trenutnih razmer na trgu dela in visoke brezposelnosti mladih nimajo možnosti pridobiti sredstev za plačevanje tako visokih stroškov obveznega in dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. ŠOS v nadaljevanju predlaga poslancem amandma za preprečitev socialne katastrofe kar 124 odstotnega dviga stroškov za mlade.

S spoštovanjem,

Študentska organizacija Slovenije
Mitja Urbanc
Predsednik

V vednost:

- Poslanskim skupinam DZ RS
- Ministrstvu za zdravje

ZADEVA: Predlogi Študentske organizacije Slovenije na Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ – M; EPA 1497 - VI)

EPA: 1497 -VI
Datum sprejema na Vladi RS: 3. 10. 2013
Obravnava DZ RS: 10. 10. 2013 Odbor za zdravstvo - 5. redna seja

Amandma k 8. členu:

Predlog besedila (2) drugega odstavka 8. člena se črta.

OBRAZLOŽITEV:

ŠOS predlaga nespremenjeno odmero višine prispevka obveznega zdravstvenega zavarovanja za zavarovance iz 20. točke prvega odstavka 15. člena ZZVZZ, saj med te spadajo tudi študenti nad 26. letom starosti in mladi brezposelni. Sprememba osnove plačevanje obveznega zdravstvenega zavarovanja od zjamčene plače k povprečni bruto plači povečuje obremenitev za te zavarovance iz 14,17 EUR na mesec na 31,81 EUR. To predstavlja zanje kar 124 % podražitev. Stroški za zdravstveno zavarovanje se tako študentom, kot ostalim mladim povečujejo samo za obvezno zdravstveno zavarovanje iz 170,04 EUR na leto na 381,72 EUR na leto, ob tem pa morajo plačati študenti še 343,33 EUR¹ za dopolnilno zdravstveno zavarovanje. Stroški študenta se tako povečujejo iz 513,37 EUR letno na 725,05 EUR.

V študijskem letu 2011/2012 kar 16.909 oseb, ki so imeli status študenta in so bili starejši od 26. let, tako da predlagani ukrep vpliva na 17 % slovenskih študentov. V kolikor pogledamo mlade v starosti od 24 – 29 let, je bilo letu 2010 od 149.019 mladih 2.885 v sekundarnem izobraževanju (1,9 %), 14.582 v terciarnem izobraževanju (9,7 %), 90.322 v delovnem razmerju (60,6 %), dodatnih 6.854 samozaposlenih (4,5 %), in 16.282 registrirano brezposelnih (10,9%). V tem obdobju je torej neaktivnih mladih, ki niso v drugem statusu, kar 20.979 oz. 14,0 %. Torej bodo podražitve učinkovale na kar 37.000 mladih, ki niso zaposleni zaradi trenutnih razmer na trgu dela.

¹ V kolikor je zavarovan pri Vzajemni zdravstveni zavarovalnici, d.v.z.

Amandma k 22. členu:

V 22. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Otrok, ki ni sam zavarovanec, je zdravstveno zavarovan kot družinski član do dopolnjenega 15. leta starosti oziroma do dopolnjenega 18. leta starosti, po tej starosti pa, če se šola, in sicer do konca šolanja, vendar največ do dopolnjenega 26. leta starosti.«.

OBRAZLOŽITEV:

Vprašanje zdravstvenega varstva predstavlja segment socialne varnosti in je v Sloveniji opredeljeno v 50. členu Ustave RS. Ustava tudi posebej določa v 51. členu, da ima vsakdo pravico do zdravstvenega varstva pod pogoji, ki jih določa zakon.

Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ) določa, da se študente umešča v skupino družinskih članov zavarovanca (otroci) po 20. členu ZZVZZ. 22. člen² pa je dolžino zavarovanja za otroke omejil do zaključka šolanja. Kar je postalo sporno z zakonom ZZVZZ-J, saj je omejil univerzalno pravico na starost 26. let.

Ustava posebej v 14. členu določa, da so vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj ali katerokoli drugo osebno okoliščino. S tem se zagotavlja enakost pred zakonom, ne glede na katerokoli drugo osebno okoliščino, v tem primeru diskriminacija na podlagi starosti. Pri tem prihaja do ukinitve pravic, ki izhajajo iz obveznega zavarovanja vsem študentom, ki so starejši od 26 let.

Do neskladja prihaja, saj je študent šolajoča se oseba po 65. členu Zakona o visokem šolstvu³, na podlagi 69. člena pa ima študent (tako redni kot izredni) pravico do zdravstvenega varstva in drugih ugodnosti ter pravic (na primer prehrana, prevozi, štipendiranje) v skladu s posebnimi predpisi, če niso v delovnem razmerju ali prijavljeni kot iskalci zaposlitve. Zakon o visokem šolstvu torej vsem študentom priznava enake pravice, ne glede na študentovo starost, ZZVZZ pa ustvarja neupravičeno ločeno obravnavo. 70. člen ZViS prav tako enotno določa prenehanje statusa študenta, ki ni starostno omejena, ampak se veže na njegovo stanje pri izvrševanju študijskih obveznosti (dokončanje, izključitev, prekoračitev).

² Otrok, ki ni sam zavarovanec, je zdravstveno zavarovan kot družinski član do dopolnjenega 15. leta starosti oziroma do dopolnjenega 18. leta starosti, po tej starosti pa, če se šola, in sicer do konca šolanja, vendar največ do dopolnjenega 26. leta starosti.

³ Študent je oseba, ki se vpiše na visokošolski zavod na podlagi razpisa za vpis in se izobražuje po dodiplomskem ali podiplomskem študijskem programu. Status študenta se izkazuje s študentsko izkaznico.

